

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU
COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean. A. Ocnean, P. Petringenar, I. Pitic, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. Stoianovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului d'actice, iar pentru comitele școlare și partic. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Cine este inventatorul școlii active?

De 30 ani încoace nu este pedagog cu reputație, care să nu fluture steagul școlii active, și nu ne întrebăm dela cine își ia începutul acest curent în pedagogia universală, cum începe Pasteur profilaxia boalelor contagioase.

Zadarnic căutăm un geniu pedagogic, căruia să-i atribuim binefacerile școlii active, geniu pedagogic este un dar dela Dumnezeu cu care nu-s înzestrați decât foarte puțini oameni și în mari răstimpuri.

Protagoniștii școlii active extrag citate din Rousseau, din Pestalozzi, Froebel și ni-i prezintă pe acești mari pedagogi drept promotorii școlii active. Noi, cei de azi, suntem întârziații, cari nu ne-am pătruns de spiritul expunerilor lor, decât acum, mai târziu.

În consecință școala activă nu e o invenție nouă, proprie a cuiva, nici nu e o metodă nouă de a lucra, o tehnică, care ar putea să scurteze timpul fizic, ori să ușureze efortul intelectual pentru producerea acestorași piese, nu, școala activă e un spirit nou, o ori-

entare, ce derină din înțelesul pe care îl dăm textelor vechi.

De aceea să nu ne mirăm ascultând o conferință despre școala activă că nu ni-se dă ceva nou de tot, ceva care să rupă cu trecutul.

Nu este invenție proaspătă, e înțelegere proaspătă, nu este patrimoniul unui singuratic e munca colectivității și toți aceia cari se numesc educatori pot contribui cu o cât de infimă, dar prețioasă, practică la edificiul școlii active, care departe de a fi gata, e doar până acum plămădeala, va putea ajunge la copt numai în altă generație.

Toma Cocișiu.

(Din psihologia Copilului.)

Despre însușirile rele ale copiilor și de unde provin acestea?

(Conferință ținută în adunarea cercului cultural învățătoresc ținută la 1 Aprilie 1928 în Aiud de: *Iosif Marian* învățător dir.)

Onorată adunare!

Frați Colegi!

II.

„Ordo est anima rerum” vechiu adevăr, pe care-l spuneau străbunii noștri Romani. Noi l'am putea spune: „Sufletul, ori și căruia lucru este ordinea sau regula” Este neapărat de lipsă ca să se aplice și în cazul de față; acest dicton, mai ales dacă ne dăm seama, că avem de lucru cu ce-l mai prețios talent ce ni l'a dat Dumnezeu, adica cu *sănătatea*.

Cel mai mare dușman al sănătății este *nesațitul* și *lăcomia* în mâncare și beutură; aceasta nu o spun dela mine, pentru că acestea două viciuri, sunt cunoscute din vechime, pe cari sfânta noastră biserică le numără între *păcatele capitale*. Și e trist lucru când — în celea ce urmează, — ne vom convinge, că acestea păcate își iau începutul tocmai dela sânul mamei. Cum? Vom vedea îndată.

Ori și cine, care cât de puțin s'a ocupat cu dezvoltarea sufletească și trupească a copilului îndată la început; va fi observat, ca omul în faza aceasta, are multe însușiri, cari se pot

asemâna cu a animalelor. La aceasta vrâstă copilul nu are altă dorință decât să *mănânce*. El tot ce vede cu ochii crede, că este a lui, și e bun pentru mâncare.

Facultatea lui de a judeca este nedesvoltată, el nu are idei de cumpăt, sugere în fiecare pătrar de oră, ori este flămând ori ba. Iată cauza pentru care chiar și medicii recomandă mult, mamelor, ca ori și cui, o regulă strictă pentru alăptarea și nutrirea copiilor.

Neobservarea acestei reguli, cu timpul se preface în a doua natură. Apoi „năravul din fire nu prea are lecuire”. Cine dintre noi n'a observat cum micuțul Petrică ia cu forța prăjitura, merele, nucile, etc. dela fratele sora ori alt semen de al său ?

Iată-ne la începutul lacomiei, care cu timpul dă naștere materialismului, de care atât de mult suferă omenimea de astăzi. Ce face copilul când vine în lume ? Plânge. Cauza acestui plâns este mânia. Ea este a doua însușire rea, cu care vine omul în lume. Aceasta o putem observa în toate fazele copilăriei. Cred că nu este aproape nime dintre noi, care să nu fi văzut pe cutare copil, zgâriind sânul mamei în mânie, ori aruncând pocalul de pe masă. Sbiară de stai a crede că i se despică plămâni. Iar scenăria aceasta ține până adoarme ori i se dă ceeace a cerut ; și o putem observa la copii prea mult resfățați, cărora toate li se fac pe voie.

Când copilul a ajuns să fie mai mărișor, bagă de seamă, că din ceeace, până aci se împărtașa numai, el acum și alții se împărtășesc din ea. Astfel se naște în el alte scăderi rele numite *invidie* și *gelozie*. Acestea scăderi sunt surori, iar cum se nasc, le vom dovedi cu un exemplu luat din viața noastră ca părinți.

Să punem cazul, că unui copil toate i se fac pe voie, mai ales la început când e numai unul. Dar vine însă al doilea, ba al treilea . . . iar cel dintâiu vede, că din ceeace mai înainte primea totul, acum capătă numai pe jumătate, ori mai puțin : Din acest motiv vom vedea ivindu-se colțul invidiei și a geloziei. Vom auzi reproșuri ca acestea : pentrucă Nicu a căpătat cât și el (Ionel). Ba de se întâmplă ca sorțul Anuței să nu fie de aceeaș culoare, materie etc. ca a surorii sale Maria, pricina e gata, și apoi fă-te mamă „potracăr” . . .

Cât este de mare invidia la copii, ni-o dovedește și cazul următor, pe care puțini sunt se nu-l fi văzut.

Se întâmplă ca mama, în prezenta copilului său Ionel, se zicem când acesta este de 2 ani, ia în brațe pe copilul vecinei.

Ionel va începe, să fie neliniștit. Va privi cu invidie, la copilul strein. Mamei însă, nu'i va da pace până nu'l va pune jos din brațe. Dacă oarecareva din familie ori vecina vor zice : „pe copilul acesta îl dăm mamei tale”, Ionel va protesta sus și

tare : „nu, nu“, iar, pe cel strein se va sili să'l depărteze din brațele mamei.

De se va întâmpla cumva, ca pe copilul vecinei, să'l pună în leagănul lui Ionel, apoi vom vedea cum oaspele nepofit, care face conturbație în posesiune, ajunge pe sub leagăn.

Sigismund, mare psiholog german, ne istorisește cazul următor : Copilul său încă nu știa vorbi, când mama copilului a luat în brațe pe un copil strein. Acum copilul său, a început să tragă pe mamă de haină, pentru ca se'l pună pe cel strein jos, și se'l ia pe el în brațe. De altădată, mama a dat copilului străin să bea lapte. Acum copilul său a început să fie mănios, amănința cu mâna pe copilul strein, a voit să strice pocalul, din care acesta a beut laptele. Mamă-sa pentru ca se'l împace, i-a dat și lui se bea lapte, însă nu i'a trebuit ; ia dat o bucată de zahăr, dar nici aceasta n'a primit-o ci a aruncat-o. Semne de invidie și gelozie cum am zis mai sus, se pot observa chiar și între frați, iată ce ne spune în privința aceasta, un alt psiholog german cu numele *Tiedemann*, care avea doi copiii, un băiat și o fetiță. Băiatul la etatea de 526 zile, dacă a văzut, că cineva netelește capul copilei, a pretins ca și el să fie netezit. Dacă copila a primit ceva dela oarecineva, copilul pretindea, ca din ceea ce a primit sora-sa și el să se împărtășească, iar dacă aceasta nu se făcea, — cum doria el, — atunci când nu'l vedea nime, bătea pe sora lui.

Cazuri de invidie și gelozie întâmpinăm în toate fazele vieții copilărești. Și ni se pare că doar de nici o scădere sufletul copilului, nu este mai împresurat ca de acestea două vițiuni, cari la început par o nimica un capriciu copilaresc, zic unii. Insușirile acestea de sine înțeles trebuie combătute cu toată tăria, să nu ajungă a prinde rădăcini în sufletul fiitorului om ; pentrucă nimic nu este mai de nesuferit ca un om invidios și gelos.

Invidia și gelosia mai aduc cu sine alt vițiu numit *furia*. Un copil furios, dacă nu i se împlinește dorința dă cu mânilor, cu picioarele, aruncă și restoarnă tot ce află în calea sa, ba sunt unii cari în cazuri de furie, mușcă, sbiară se întind pe pământ, etc. Dealtcum vițiile invidiei și a gelosiei le putem observa și la animale. Acolo e d-e puiul de găină, il urmărește pe celalalt care are rima în cioc. Boul, vaca ori alt animal il bate pe celalalt, care are mâncarea dinainte. Furia tot asemenea o putem observa la animale și încă întrun grad foarte mare. Taurul, boul, vaca cănele, calul etc. dacă nu tractăm bine cu ele se infurie și ne pot fi primejdiioase.

Mânia, invidia, gelosia, intoleranța sau nervozitatea, se ivesc la copil, fără ca împrejurările, între cari se află să aibă asupra acestuia, ceva presiune. Scăderile acestea, frumoase nu le putem numi, dar pentru aceea nici pe copil, nu'l putem numi, rău. Nu'l putem numi rău, fiindcă aici avem de lucru cu expresiunea îns-

tinctului de a ne stăpâni. Instinctul acesta însă, la copil este nedesvoltat, și nu-i dă timp pentru a se putea cugeta. Experiența de toate zilele ne arată că copiii sunt aproape lipsiți de sentimentul emoționării și a compătimirii, când în familie se întâmplă vrem eveniment grav.

(Va urma.)

Apariție ciudată.

Călătoream cu trenul în societatea unui prieten. La o gară se urcă în vagonul nostru un domn, dă în vorbă cu noi, spune că ne cunoaște și dela două, trei vorbe o dă pe politică. Mai întâi liniștit, apoi o fi simțit o superioritate față de noi în materia, care-i era dragă și ne-am pomenit în auzul și al celorlalți călători cu discursuri politice de partid și par'că ne simțeam stințheriți că domnul din chestiune și-a prins mai întâiu vorbă cu noi.

În frazele lui sforăitoare nu era un gând nou, ceva neauzit, ceva necunoscut, ci fraze stereotipe, culese de ici de colo, fără de a fi întruchipate cel puțin în o ordine logică, cuvintele îi răsăreau pe buze alandala jucându-se cu ele ca și cu niște paie de mult treerate. Nu'l contraria nimeni, totuși se simțea ofensat că vorbăria lui nu emoționa pe nimeni, trebuia să fi prudent să nu surezi ca să nu dai ocazie la vre-o explozie de injurături de cari ne putem lipsi.

Cineva a rostit cuvântul: *lichea*. Licheaua e apariția ciudată în viața ardelenească. Oameni, cari, în timpul robiei noastre, nu s'au simțit niciodată datori să treacă cordonul dela Predeal, azi să simt datori să-și bată pieptul cu emfază de cel mai autentic patriotism. Licheaua o întâlnești pe tot locul, te caută, te provoacă. E gol în suflet, ia vorbește cu el ceva mai serios despre politica țării chiar, el te lasă și trece la alții să-și facă propaganda. Cu el nu poți întreținea o convorbire despre un fapt istoric, pentru că nu citește istoria, o privește din țară lui e necunoscută, de educație să nu-i pomenști, în schimb strigă și răcnește în adunări de partizani, pe lângă șefi se gudură așteptând ploconul, care nu putea pica în urma altor merite decât acelea dea practica lichelismul. Ardealul face cunoștință cu jonicia asta. Ardealul, care a cunoscu telanuri de mari însuflețiri și bucurii va sti să înlătore de pe trupul lui voinic această stărpitură, care se numește lichea.

t. c.

No. 50—1928 **Cooperativa Învățătorilor Județul Alba Aiud.**

Convocare.

În sensul § 27 din Statute Domnii membrii ai Cooperativei Învățătorilor din jud. Alba, cu onoare sunt convocați la adunarea generală ordinară, care se va ține în localul școalei primare „Axente Sever” din Aiud în ziua de **20 Iunie 1928 orele 9**, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Raportul Consiliului de administrație către adunarea gen.
2. Raportul Comitetului de cenzori.
3. Aprobarea bilanțului.
4. Descărcarea Consiliului de administrație de gestiune sa.
5. Aprobarea bugetului pe gestiunea 1928.
6. Fixarea maximului sumei până la care consiliul poate angaja societatea.
7. Alegerea alor 3 membrii în consiliului de administrație.
8. Alegerea membrilor în comitetul de cenzori.
9. Eventuale propuneri.

Dacă la data sus fixată nu se vor întruni jumătate plus unul din numărul membrilor înscriși atunci adunarea generală va avea loc la 3 Iulie a. c. pe lângă aceași ordine și cu oricare va fi numărul membrilor prezenți.

Aiud, la 29 Maiu 1928.

Secretar: *Aug. Ocnean.*

Prezident: *M. Sasu.*

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

Obiect: *Inchiera anului școlar.*

Vă aducem la cunoștință, că terminarea cursurilor, promovarea elevilor și solemnitatea închierii anului școlar se vor face și în anul acesta în conformitate cu ordinul On. Minister No. 53943—1926.

În consecință toate școalele și grădinile de copii ale statului își vor înceta cursurile pe ziua de 15 Iunie a. c.

Începând din ziua de 17 Iunie, elevii diferitelor clase vor depune un examen sumar din obiectele principale de studiu (limba română, matematică și geometrie, istorie, geografie, igienă și științe naturale), în asistența părinților elevilor și a tuturor învățătorilor școalei.

Examenele se țin câte o zi pentru fiecare clasă sau divizie

a unui învățător, începând cu clasa I-a, într'o singură ședință de patru ore, cu recreațiile reglementare.

Unde sunt mai mulți învățători se pot forma însă comisiuni de examinare așa că într'o zi vor putea depune examen mai multe clase.

Examinarea va fi numai orală și se va face de către învățătorul sau învățătoarea clasei respective, având dreptul să pună întrebări și ceilalți învățători. Prezența la examen a tuturor învățătorilor este obligatorie.

La aceste examene nu se va stăruii atât asupra cantității de cunoștințe inmagazinate de elevi în cursul anului, cât mai mult asupra gradului de asimilare a acelor cunoștințe și asupra înrăuririi pe care ele au avut-o pentru mărirea puterii de gândire și de judecată a elevilor. Ele vor avea mai mult un caracter sărbătoresc, cu tendința de a stăruii interesul și dragostea părinților față de școală.

Examenele la școlile cu 1 învățător vor fi prezidiate de către prezidenții comitetelor școlare, iar la școlile cu mai mulți învățători de către directorii școlari respectivi. Unde numai se poate, membrii personalului nostru de control încă vor lua parte la examene.

Anul școlar se va încheia la toate școlile și grădinile de copii în ziua de 29 Iunie cu o serbare școlară, care se face urmându-se normele stabilite în Art. 91 și 92 din Regulamentul pentru administrarea școlilor primare urbane și art. 101 și 102 din Regulamentul pentru școlile primare rurale.

La aceasta serbare, elevii distinși prin purtarea și diligența lor la învățătură vor fi răsplătiți cu premii. Se vor socoti ca elevi distinși aceia, cari vor avea media generală cel puțin opt și nici o medie anuală pe obiecte inferioară lui șapte.

No. 1639—1928. *Obiect: Cursuri de perfecționare.*

Cursurile de perfecționare (lucrări manuale, desen, muzică, educație fizică și îndrumări teoretice asupra principalelor materii din învățământul supraprimar) organizate de Ministerul de Instrucțiune împreună cu Casa Școlilor, pentru învățătorii titulari din întreaga țară se vor ține anul acesta tot la școala normală din Deva (Jud. Hunedoara) și vor dura 6 săptămâni (5 Iulie — 15 August).

Cei care doresc să urmeze aceste cursuri trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni: a) să fie titulari; b) perfect sănătoși; c) bine notați la inspecție; d) să aibă aptitudini reale pentru lucru manual și muzică; e) să aibă catedra la o școală primară complectă cu 7 clase și atelier de lucrări practice; f) cu obligația de a urma întreg cursul fără întreruperi; g) cel ales, în urma înscrierii, va fi răspunzător la caz de neprezentare.

Dintre cei înscriși, se vor alege de către D-nii Inspectori și revizori, câte 2—3 învățători de fiecare județ.

Înscrierile se fac la revizoratele respective numai până în ziua de 10 Iunie, arătând exact comuna, județului și specialitățile manuale alese, după materialul ce se găsește în regiunea respectivă.

Învățătorii vor avea locuința și hrana gratuite în internatul școliei. Cei care își aduc familia o fac pe cont propriu. S'a intervenit la revizoratele respective ca plata transportului pe C. F. R. să o facă comitetului școlar județean.

Cursurile se încep exact în ziua de 5 Iulie, învățătorii aleși trebuie să fie prezenți la această dată.

Cei aleși, vor aduce următoarele obiecte: Albituri de pat, o pernă, pătură de învelit; tacâmuri de masă (cuțit, furculiță, lingură, linguriță, servet), un șorți pentru atelier, compasuri, dublu decimetru, caiet de înșămări și crochiuri, costumul național, instrumente muzicale (cei cari au); pentru secția împăiatului să aducă piei de diferite animale din regiune, iar vânători buni, cu autorizație în regulă, câte o armă. Nimeni nu poate veni la cursuri fără un ordin special de prezentare din partea Ministerului.

Cursurile vor fi conduse de d-l Inspector general N. Saxu.

Revizor, M. Sasu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ȘTIRI.

* *Statele de plată de pe luna Iunie a. c. au fost înaintate spre ordonanțare On. Inspectorat-Sibiu în ziua de 30 Maiu a. c.*

* *Rugăm a ni-se achita abonamentele restante.*

* Situația fondurilor noastre la finea lunei Maiu a. c. era următoarea: **Asociația de înmormântare 142.070 lei, iar Căminul 82.644 lei.**

* Rugăm pe învățătorii noștri a răspunde la adresa ce au primit-o în zilele aceste dela „Fundatia Principele Carol”.

Poșta Redacției. Dlui I. A. in N. Cele cuprinse în articol recent nu prezintă ceva interes deosebit pentru învățătorii noștri, de aceea nici nu-le mai publicăm. Ce privește adunarea generală a Asociației, convocată la Zlatna pe zilele de 4 și 5 Iunie a. c. nu știm intrucât va putea întruni numărul recerut de membrii. Am constatat și noi, că timpul absolut nu e potrivit. Se putea amâna după examene, dar așa că nu s'a contra mandat adunarea, e de datoria fiecăruia ca să ia parte. Dl revizor însă nu va putea lua parte la aceasta adunare, fiind reținut într'altă parte.